

Előfizetési ár

MAGYAR DOHÁNYUJSÁG"-ra

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.

Megrendelés a kiadóhivatalban
vagy utalványval minden
pósthivatalnál eszközölhető.

SZERKESZTŐSÉG:

Budapest,

Váci - körút 85. szám.

MAGYAR

DOHÁNYUJSÁG.

Előfizetési ár

MAGYAR DOHÁNYUJSÁG"-ra

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.

Megrendelés a kiadóhivatalban
vagy utalványval minden
pósthivatalnál eszközölhető.

KIADÓHIVATAL:

Budapest, V. Alkotmány-
utca 27, I. em. 15.

A dohánytermelet és dohánykereskedést felkaroló gazdasági szaklap.

TARTALOM: A dohányültetés és feldozás. Irta: D. V. — Egy kis összehasonlítás és kimutatás. Szent-
királyi Ödön-től — Dohányfermentálás. Irta: D. V. —
A dohányférgék elleni védekezés. Irta: St. O. — Hazai
dohánytermelésünk érdekében. Irta: Jovag Klebeberg
Oswald, m. kir. doh. bev. hiv. vezető Tisza-Roffon. —
A dohánykereskedelem az 1885. évben. Irta: Herzog
M. L. — Országos értekezlet a műtárgyak kérdésében.
— Vegyesek. — Hirdetések.
TÁRZA: Szivarjaink kelendősége. Irta: Rosen-
feld Ignác.

A dohányültetés és feldozás.

A folytonos hideg szeles időjárás a rászák
növését és gyarapodását a melegágyon, ép
ugy a földön is nagyon megakadályozta, de
az idő most jobbra fordult, és a munka ren-
des menetét veheti.

Visszatérve mult számunkban az ültetés-
ről irt cikkünkre, ezuttal azt javasolnánk, hogy
a mennyiben még ott is, a hol a dohány-
termelést nagyon üzik, mint Amerikában, ott
minden szál elültetett palántát, egy levéllel
vagy lapuval a nap hevéttől megőrzendő be-
takarják; miért nem tennék meg mi is azt,
amikor mi még nagyobb ellenséget mint a
nap heve, a lehető és valószínű fagytól óv-
nánk meg ezzel?

Nem oly nehéz munka ez, a mint talán
sokan hiszik, mert egy ügyes gyerek egy óra
alatt 400—500 szálát könnyedén betakar. A
levél megszerzése nem nagy nehézséggel jár,
mert laput vagy más nagyocsa talevelet
könnyen szerezhetni. Ha az idő biztosra válik,
el lehet ezt mellőzni, de ha az idő kétes, jó
lesz ezen műtétet esténként megtétni. Ez
sokkal jobb szolgálatot tehet, mint az, a mi
szokásos ily esetben, t. i. a föld széléin való
tüzelés, illetve füstölés, jöllehet ez is jó szol-
gálatot tesz.

Két nappal az ültetés után figyelmesen
meg kell nézni a földön a rászákat, megto-
gántak-e, elég izmosak és erősek-e? A gyön-
gékét ki kell hányni és ezeknek és a hiányzóknak
helyébe jó friss, erős palántát ültessünk. 8—14
napig éber figyelemmel legyünk a feldozás
iránt, hogy a hiányzókat és fonnyadtakat ki-
pótoljuk.

De nemcsak arra kell vigyázni, hanem a
féreg és csigárgatkra is.

Különös figyelembe veendő, hogy ezen
ellenségek igen gyakran a szivet, a szár-csírát
rágják ki, mialatt a megmaradt levélkék to-
vább nőnek. Az ilyen sértett palánták helyébe
is újakat kell ültetni, mert ezekből sem lesz
semmi.

Esős időben a feldozásra sok palánta
kell, a mennyiben ilyenkor a rovarok még
jobban pusztítanak. A vakondok és meztelen
csiga a kiültetett dohányba gyakran tesz kárt,
különösen az első időben az ültetés után. A
legjobb orvosság erre nézve a csigákat elpuszt-
ítani és a vakondokat megfogni. A hernyó,
ezen bagolyfejű lepke, ez már inkább a fel-

nöttebb dohányban tesz kárt, nem csak azért,
mert a bordák közt a levelet kirágják, de azért
is, mert magát a tövet rágják ki és alakítanak
benne mély üreget, különösen a szivben, a
hol a szárhajtásnak eredni kell, és így sokszor
látjuk, hogy egész erős tüke dohány hirtelen
elfonnyad. Gyakran látni, hogy egész bántat-
lan levél lelkad minden igaz ok nélkül;
nézzük meg a vastag bordáját a levélnek, és
megtaláljuk az üreget, és benne a veszélyes
bagoly hernyót. Ezek létezését könnyen észre
vehetni, a leveleken lévő apró, tekete ürülé-
kekről és gondos kutatás után fel lehet őket
találni a levél szegleteiben, de legtöbb esetben
mihelyest hozzányulunk, vagy ha megrázzuk a
levelet, rögtön összegörnyednek és lebuknak
a földre; mindezeket a kertész szorgalmas
utánjárással elpusztíthatja.

Sok ellensége van a dohánynak. De da-
czára keserű zöld folyadékának sok barátja
is van; ilyen a zöld szöcske. Ezen rovar iga-
zán veszedelmes, a mennyiben nagy étvágygal
bir; ezeket is csak pusztítani kell.

A vakondok a giliszákat bajhászsza, melyek
az öntözött nyirkos földben szeretnek tartó-
zkodni; és az ezek után való járás által a föld-
det felturja és a tövek mellett üregek képződ-
nek; ezáltal is elszárad a palánta.

Ha a dohánytermelő gazda be fogja látni,
hogy mennyi teendője van egy kertésznek, és
látni fogja, hogy ezt lelkiismeretesen végre is
hajtja: meg fogja becsülni tanulni a kertészt
és nem lesz iránta igazságtalan, és ha azután
a kertésszel méltányosan fogunk elbánni, bi-
zonyára ő is másként fog gondolkodni és hasz-
nos mesterségét szorgalommal és jóakarattal
fogja végezni.

Helyesen jegyzi meg egy német tudós,
hogy a régi dohánytermelés módjairól nem
szabad oly könnyedén eltérni, mert a gyakor-
latlan módosítás a dohánytermelés terén nagyon
megboszulhatja magát.

Ujtásokat csak olyanokat kell behozni,
melyeket a tapasztalás kétségtelen jónak bizo-
nyít. Az általam felhozott dolgok nem egé-
szben újak, de sok évi megfigyelésen, tapasztal-
talosan nyugosznak.

Én csak eszébe akarom a termelőnek
juttatni azon időt, a melyben a jó dohány
minden mesterkelés nélkül megtermett, eszébe
akarom juttatni azt, amit talán elfeledett vagy
egészen kikerülte figyelmét.

A »Pester Lloyd« mult évi szeptember
17-iki számában megjelent cikkemben kifejtet-
tem, hogy a régi időben a talaj minő alkal-
matos volt a dohánytermelésre.

A tagosítás előtti idők voltak azok, a
midőn a marhatartás oly nagymérvű volt;
mert akinek csak néhány hold földje volt és
módjában volt marhát szerezni, akárhány dara-

bot hajtott ki a legelőre, az legelt lsten jóvolt-
tából a más földjén. Ezen jó nyomásu, szűz
földnek a legjobb és partosabb részéből fel-
törtek egy-egy darabocskát és ilyenbe ter-
mesztették a dohányt. Ezen kitünő talaj a do-
hánytermelésre nagyon alkalmas volt. A még
akkor gond nélkül élő emberek csupa élv-
hajhászatból termesztettek dohányt és erre
nézve egy-egy vidéken egyféle dohánymag
lett honossá. Ezen vetőmag csakhamar a ta-
lajhoz alkalmazkodott és acclimizáltott, a
mennyiben a földnek a dohányra való nagy
befolyása hamar megtette azt és így azon jó
tisza fensiku uj törésen, mely a gyomtól tel-
jesen mentve volt, nem is szorult a teljes jó
mivélésre. Még az időjárás is megváltozott
azóta; akkor a dohányra szükséges tartós
meleg idő meg volt, és a mennyiben egy-egy
termelő csak kis mennyiséget termelt, ezt
könnyű volt megmivélni. Igaz, hogy a kezelés
nem volt valami remek, de az időjárás, a ki-
tünő jó talaj, a jó mag, mindezek oly hatal-
mas faktorok, hogy a mindezek mellett meg-
termett dohány színére, anyagára nézve oly
jó, hogy azt megromtani alig lehet.

Ha az akkori időben a dohánytermelésre
még okszerű kezelési módot is használtak na-
volna, a magyar dohány még százszorta na-
gyobb hínévre vergődött volna mint így.

De ma egész másként állnak a dolgok;
a dohánytermelés ma szükségessé vált, de
nagyon, ma nem passzióból, de szükségből
termelünk, szükségünk van a jövedelmére,
gazdasági vetés-forgás szempontjából is ter-
melnünk kell azt.

Nekünk tehát most annál nagyobb tevé-
kenységet kell kifejtetni, hogy csak megköze-
lítőleg olyan anyagot állítsunk elő, amit hajdan
könnyen elő tudtak állítani.

Nekünk az időjárás hiányait, a szűz talajt,
az eredeti jó magot szorgalommal, czélszerű
beosztással kell pótolni és oda működni, hogy
ezen jelen hiányokat nemcsak kipótoljuk,
de a jelen kornak megfelelő haladás által
annyira vigyük, hogy a régi minőséget elő-
állítsuk, illetve még jobba tegyük.

Hogy ezt elérhessük, nem sok idő kell,
mert szorgalom és erős akarattal e téren
rövid idő alatt nagyon sokat lehet tenni.

Gazdasági irodalmunk most már elég
gazdag; számos kitünő gazdasági szaklappal
rendelkezünk.

Hogy csak néhányat említsék fel, itt van
a kitünően, pártatlan szorgalommal és szak-
értelemmel szerkesztett »Gazdasági Lapok,«
melynek az ország legjelesebb gazdái a mun-
katársai. Ordo y Lajos, az országos gazda-
sági egyesület titkára, szerkeszti a lapot.

Minden száma dús, a gazdákra nézve a

legérdekesebb és hasznosabb tartalommal jellemeik meg.

Továbbá itt van a »Földmívelési érdekeink« című szaklap, vele együtt a »Gazdák Kalauza« és a »Falusi Gazda«. Ezen lapot a tudós Wagner László műegyetemi tanár szerkeszti.

E név annyira ismeretes, hogy már ez elég biztosíték a jó szerkesztésre nézve.

Itt van továbbá a »Magyar Föld« napi szaklap, mely nem szorul semmi ajánlatra. A vidéken is igen jó szaklapok vannak. Sőt már magának a dohánynak is van külön szaklapja e szerény lapokban.

Alkalmat tehát van az okulásra, csak meg kell az alkalmat ragadni. D. V.

Egy kis összehasonlítás és kimutatás.

— Összeállította: SZENTKIRÁLYI ÖDÖN. —

1884. évben a kápolnai beváltó hivatal területéhez tartozó községek dohánytermés átlagos eredménye volt:

I. Tiszai dohány:

1 holdon termett 591 kilo, átlag 1 mm. 18 frt 60²²/₁₀₀. 1 hold jövedelme 110 frt 6⁸/₁₀₀.

II. Finom, középfinom, és közönséges kerti-levelek:

1 holdon termett 328 kilo, átlag 1 mm. 19 frt 14 kr. 1 hold jövedelme 60 frt 18²¹/₁₀₀.

1885. évben Feldebrőn kerti levelek átlag 23 frt 97¹/₂.

1885. évi egységek átlaga tiszai levelek után 15—17 frt. Általában nem felel meg a dohány bevéltási ár egy a tiszai, mint a kerti leveleknél a föld jövedelmezőségére nézve a méltányosságoknak, mert:

I. tiszai dohány, holdankinti 110 frt 6 kr. jövedelem felét mint a tulajdonos jövedelmét véve, azaz 55 frt 3 krt, leszámításba jön a tulajdonos külön kiadása, melyben a feles kertész nem részesül:

- 1-or: egy hold föld bérosszege . . . 10 frt - kr.
2-or: háromszori szántás, egyszéri boronálás 1—1 munkás 2 frt 20 kr. 8 > 80 >
3-or: Ágas szárító rud és pajta viszonylagos számítás mellett 20 évi megújítást véve, egy hold után egy évre osztalék . . . 2 > 24 >
4-or: lakás a kertésznek 10 frt. esik holdankint egy évre . . . 2 > 50 >
5-or: Konventió föld 1 holdból 8 frt, esik ennek 1/4 része . . . 2 > - >
6-or: fűtelék . . . 1 > - >
7-or: petroleum . . . - > 48 >
Összesen 27 frt 02 kr.

Marad a tulajdonosnak 28 frt 1 kr.

TÁRCZA.

Szivarjaink kelendősege.

Irta: ROSENFELD IGNÁ CZ.

A »Magyar Dohányújság« eredeti tárczája.

Tíz dohánygyárból készülnek szivarjaink. A tizenegyedik (szegedi) már nem sokára szorítan szénát tevő gyártásmennyiséggel sorakozik a többi tíz mellé s mielőtt egy esztendő elmulik, a tizenkettedik (debreczeni) dohánygyár épülete is elkészül.

Szivar mindenik hazai dohánygyárban készül azon különbséggel, hogy ott, ahol kevés gyártatik, ott a dohánygyártás egy másik ágának nagyobb foku gyártása üzeti; így például kevesebb szivar készül ott, ahol nagyobb szabású pipadohány, vagy burnót — esetleg szivarkadohánygyártás van.

Szivarjaink kelendőségét leginkább ítélhetjük meg akkor, ha végtekmintünk a hazai tíz dohánygyáron s figyelemmel kísérjük, melyik dohánygyár mennyit képes előállítani, jól megjegyezvén, hogy a gyárak a szükség-lethez képest dolgoznak; ha például a szivarok valamelyik fajának eladása gyors emelkedésnek indul, akkor a kisebb keletnek örvendő

míg a feles kertész 55 frt 3 krt nyer, tehát 27 frt 2 krral többet, mint a tulajdonos.

II. Nem feles, de házi mivélésnél tiszai levelek termelésénél az összes jövedelmet véve alapul és leszámítva a költséget, a következő eredmény mutatkozik:

Table with 2 columns: Item description and Amount. Rows include average yield (110 frt 6 kr.), costs for various stages (fertilization, sowing, etc.), and final net yield (55 frt 84 kr.).

Maradna tiszta jövedelem 55 frt 84 kr. III. Házilag mivelt kerti leveleket véve bírálat alá, következő eredményünk fel:

Table with 2 columns: Item description and Amount. Rows include average yield (60 frt 18 kr.), costs, and final net yield (54 frt 22 frt).

Marad a termelő javára 5 frt 96 kr. a mennyiben a kerti levelekkel kevesebb mennyiségűknél fogva kisebb baj is levele, mint a tiszai dohánynyval, s így talán a rá fordított munka értéke is csekélyebb összegző lenne, azt busásan kiegyenlíti a föld bére, mert a kerti levelek termeléséhez alkalmas földért Verpeléten 20—26 frt bért szívesen fizetnek. Ezt csak úgy teheti, ha csempész.

Párhuzamot vonva a tiszta buza termelése által elérhető jövedelemmel, ugyanis

Table with 2 columns: Item description and Amount. Rows include costs for 1 kat. holdon 11 hektl. buza and final net yield (49 frt 84 kr.).

Dohány fermentálás.

Épen most foglalkozom a dohányválogatással és így abban a helyzetben vagyok, hogy a termelő közönségnek az ezen dolog lefolyásáról némi felvilágosítást adhassak.

Előre látható volt ez évben az oly nagy mérvű éretlen dohánvyokra a fermentálásnak veszélyes volta; és fájdalom! a mitől rettegünk, be is következett, csak hogy még sokkal nagyobb mérvben, mint a mennyire számítottunk. A legkevésbé nyirkos és bármily kis sebbel bíró dohány, olyan is, mely az átvételnél alig látszott némi hibával bírnai, a fermentálás alatt tönkre ment, ezen éretlen dohánvyok, egészséges részének pedig nem-hogy előnyére válják színére és tapintatára nézve a fermentáció, hanem annyira különlegessé tette, hogy az ember csak bámulni tud rajta. A levél durva, bőralaku, tarka-barka.

szivarok gyártásánál alkalmazott munkaerő oda összpontosítottatik s viszont beszünttetetik azon szivarok nagybani gyártása, melyek a közönség által nem igen fogyasztatnak, szóval a gyártás és szükséglet között itt is azon viszony áll, mint egyébbb magánosoknál, kik nem fektetnek be a gyári üzembezh képest nagy és kamatokat nem hozó tőkét. — A szerint, amint a készlet fogy, emelkedik a gyártás s viszont, amint a készlet emelkedik, apaszatik a gyártás.

A legtöbb szivart hová dohánygyáraink között a kassai m. k. dohánygyár képes előállítani. Egyszázötven millió darabot átlag éventé; utána gyártási mennyiség tekintetében a selmeczi dohánygyár következik, mely átlag egy év alatt 100—102 millió darabot állít elő; Fiumében kilenczvenkét millió s Temesvárost már csak 61 millió darab készül; a budapest-ferenczvárosi, erzsébetvárosi, zágrábi, szomolnoki, pozsonyi és kolozsvári gyárakban az évi átlagos gyártás 30—50 millió darab szivart között ingadozik, ide nem érte egyik gyárban sem a különleges szivarokat, hanem csak az általános árjegyzékben foglaltak Regalitástól lefelé az »H« hosszú szivarg. A tíz gyár összesen egy év alatt hatszáz és öt millió drb szivart képes — körülbelül —

zöld és hamuszínű, mindenféle színnel bír, csak azzal nem, aminővel bírnia kellene, mint a milyenek ez évben is a kicsiny mennyiségben létező érett dohánvyok. Ezek a fermentáció alatt szépen fejlődnek, szép barnapiros színiük, ruganyos és selyem tapintatuaik és igen sikerültek.

Ijlesztő képet nyújtanak a pestvidéki dohánvyok, különösen a kis termelőké.

Ezek nagy része a netovábbját érte el a roszaságnak; ez évben ezen dohánvyok a fermentáció alatt roppant hátrányokra képződtek; mert a mi kevés belőle az átvételnél jobbcskáknak látszott, az most rendkívüli durva, zöld, vadszínű, törékeny, száraz, kemény; a mi pedig kissé nyers volt, ez most deszka alakban össze ragadt és ha szétbontható volna is, de mindenesetre penészes és rothadt marad.

A kihányás és III. osztályának nagy része pedig egész értéktelen. Hogy nehánvat ezen vidékekből megnevezzek, felemlitem Jászberényt és környékét, Tóalmást, Bicskét, Szecskőt, Kókat, Kátát, stb.

Bizony bizony ezen termelők egy kissé összeszedhetnék magukat, és több gondot s szorgalmat fordíthatnának a termelésre, mert ilyen dohánvyokkal nem lehet boldogulni. A föld nincs megművelve, palánt nincs idejére, a föld is kiéltve, nagy része pedig mélyen fekvő, rétes durva földön természet, ahol a dohánvy durva és nem ég. Ilyen körülmények közt jó dohánvyt természetni nem lehet.

És mégis akadnak emberek, kik annyira elfogultak, hogy ezen sok kézzel fogható hibát igazolják. Ilvenek közé tartozik a »Pester Lloyd« ez évi ápril 22-ikén megjelent 112-ik számában A. H. jegy alatt irt cikk írója is. A nevezett cikkirő azt mondja a többek közt, hogy talán egy gazda sincsen, aki legjobb földjét nem a dohánvyoknak adja és azt a legjobb mivélésben nem részesíti, még az esetben is, ha nem éppen a dohánvytermelésre fektetné a legnagyobb súlyt, hanem már csak azért is, hogy jó buza termése legyen a dohánvy után stb. Továbbá azt mondja, hogy alig van rest dohánvyos. Nem tudom, honnan szerezte ezen meggyőződést, hogy a kertész nem rest; lehet, hogy nékie ilyen véletlenül ilven akadt, de én meg azt mondom, hogy ritkán akad kertész, ki nem rest. Elégé bizonyítja azt azon körülmény, hogy sok kertész a legjobb vidékről elszármazik hazájából, pedig otthon is találna elég munkára, de resteli a munkát és olyan foglalkozást keres, mely mellett az időt és egyebet is vesztegetni lehessen; ilyeneknek ismerem a dohánvyosok nagy részét.

Abban igazsága van cikkirőnek, hogy mikor a terméskét nem nyujt neki nagy reményt. ő az első, ki dohánvyával semmit se törődik, mondván, hogy ebből ugy se lesz

előállítani s hogy ez a fogyasztóknak kevés, azt igazolja azon körülmény, hogy egy rég érzett szükségben két nagyszabású dohánvygyárnak berendezése által lesz segítve, ha ugyan egészen segítve lesz; mert ha jól megfontoljuk, hat egy most elkészült s berendezett gyár csak 2—3 év múlva gyümölcsözhet. A legnagyobb keletnek a rövid szivarok (»H«) örvendek; ez ember alig hinné, hogy ezen szivarnemből évenként közel háromszáz millió darab fogy el; mind a tíz gyár foglalkozik e szivarok előállításával s különösen a kassai, mely magában egyszázötvenkét milliót állít elő.

Ugyanezen szivarnemből a selmeczi dohánvygyár átlag 65 millió darabot szolgáltat évenként; a többi gyárakban a rövid szivarok 8-tól 32 millióig készülnek. Természetesen ott, ahol például egyszázmillió darab rövid szivar készül, ott a finomabb szivarok gyártása csak kis mértékben van képviselve; így a kassai dohánvygyár az ő egyszázötvenkét millió rövid szivarja mellett csak egy millió Britanica szivart állít elő, míg a budapest-ferenczvárosi gyár 12 millió rövid szivar mellett évente három és fél millió Britanicát gyárt.

Kelendőség tekintetében a rövid szivaro-

már semmi, kár a munkát vesztegetni rá; de azért az előleget nem feleli szedni és a látszatnak tesz mégis valamit, hogy az előleget meg ne vonják tőle és hogy mégis csak legyen egy kis dohány is, melyet kicsinyben eladogatni lehessen. Egyszóval babrál rajta, miáltal azt nyeri, hogy előleget is kap és egy kis dohányja is lesz a csempészetre, melyre most a legnagyobb súlyt fekteti, épen akkor, amidőn rosz termésre számít, mert jól tudja ő azt előre is, hogy a kiszedett előleget ugy sem fogja fedeztetni, tehát csak azon nemes czélra törekszik.

A gazda, ki mint czikkiró maga is mondja, a mennyiben neki feles kertésze van, és mint hiszi, saját érdekében neki mindent meg kell tenni, hogy dohányt csináljon, nem is törődik tovább a dohánynyal. Pedig a gazdák nagy része, ha már véletlen ezen szomorú képet a földén látó is (ami csak a ritkaságok közé tartozik) talán még sem ítélné meg, hogy mennyire rosz a dohány. Mert a mi gazdáink nagy része a dohány ismeretével nem foglalkozik és nem is ért hozzá, a mennyiben azt egészen a kertész kenyére s kedvére bizza.

A czikkiró azt mondja, hogy a magyar paraszt nem hajlandó az újításra, és ha a gazda valamit mondana, ami azután rosszul ütne ki, azt okozná.

Ennek épen nem is szabad történni, mert a gyakorlati gazda semmi újat nem mond és nem mondhat, csak olyat, mely már kétségtelen jónak bizonyult és ha a gazda annak okszerű és helves kivételére vigyáz, annak mindenkori sikerülni kell és akkor a kertésznek nem lesz alkalma a sikertelenségért őt okozni. — Az okszerű újításokat a magyar paraszt szívesen fogadja és elég ügyes azokat fel is fogni és végrehajtani; ezt már elég gyakran be is bizonyította.

Hogy nagyon helyes és okszerű volna, ha a gazda csakugyan a legjobb földjét adná a dohányhoz, már csak azért is, hogy azon földön jó buzája legyen; s a vetés-forgás okszerű módjáról e lapokban már többször szólnunk és ezért felesleges volna e helyen azt terjedelmesen fejtegetni. De ám nem mindenik gazda fogja fel így a dolgot; mert nagyon sok termelő nem csak azért termeszt dohányt, hogy jó dohányja, vagy később jó buzája legyen, hanem azért, hogy jó sok előleget kapjon, akár a kincstártól, akár a kiviteli kereskedőtől. Az ilyen dolgok nem épen a ritkaságok közé tartoznak. Ami pedig a föld javítását illeti, a trágyázás és a többi, nem mindenkinek áll módjában azt kellően megtenni, amennyiben sokkal több dohányt termeszt, amint rendes körülmények között természetesen szabad volna. mert igen gyakori eset az, hogy valakinek van 200 hold szántó földje nem épen a leg-

kat a négyes cubák, "mint azokat köznyelven nevezni szokták, követik. A négyes (E) cuba szivarokból évenként a fogyasztás egyszáz-harmincz millió darabba rug; tulnyomó része szintén a kassai dohánygyárban készül; tiz-tizenkét millió darab azonban minden gyárban állítattik elő.

Az ugynevezett hosszú (I) szivarokból a közönség évenként kilenczven, kilenczvenöt millió darabot fogyaszt; ezen óriási mennyiséghez a legtöbbit a kolozsvári dohánygyár szolgáltatja, amennyiben ott évente e szivar-nemből körülbelül huszonhárom millió darab gyártatik, tehát fele az egész ottani szivar-gyártásnak hosszú szivarokból áll. lévén a kolozsvári gyár évi szivar-gyártása összesen ötven—ötvenkét millió darab.

Ezen három szivarnem — már mint a »rövid«, a »cuba E« és a hosszú I«, mely az összes tíz gyárnak hatszázöt milliónyi gyártásában ötszáz millióig rug, olcsóságuknál fogva is a legjobban kelnek. A drágább szivarok, melyek, mint például a Regalítások, Trabuccók, BB, nem minden gyárban készülnek, szintén jól fogynak, de aránylag kisebb a szükséglet. Így Regalítás szivar egy esztendő alatt, ha elfogy öt millió darab, az sok; a Trabuccóból alig két millió darab; ellenben

bújjáb részben és ezen mennyiségből 60—70 hold dohánynyal van beültetve. Miként lehessen azt kellően művelni, trágyázni és honnan, mikor trágyagyár nincs, marha állomány nincs, az egész gazdaságban egyhány fogat.

Czikkiró tévedésben van abban, hogy a kincstár apró termelőnek, 1—2 holdos engedélyt nem ad; és hogy kisebb termelők nincsenek; hogy a kiviteli kereskedő 1—2 holdra nem szerződik. Ez mind téves alapon nyugszik.

A kincstárnak nagyon sok apró termelője van; vannak számos községek, hol minden gazdának $\frac{1}{4}$ holdtól kezdve $\frac{1}{2}$, 1—2 holdnyi dohánytermelési engedélye van, továbbá a kiviteli kereskedők szintén így községektől vesznek dohányt, a hol össze áll 10, 15, 20 vagy még több termelő, és ezek 1, 2, 3 holdat termesztnek, és így országszerte, a hol a dohánytermelés csak meg van engedve, igen sok apró termelő is van.

Czikkiró szerint a kiviteli kereskedővel a lebonyolítás nehéz; ez legtöbb esetben csak a termelő hibája. A kincstárral szemben hallgat, és nem igen van kedve betekedni, itt csak akkor lármázik, mikor a raktárból kiment, és fűnek-lának beszél, hogy rosszul vették be a dohányt, pedig ezen panasznak nagyon ritkán lehet helye.

A kiviteli lebonyolítás megesik, hogy nehéz, különösen akkor, ha az adott előleget a dohánytermés nem fedezi, és az előleget készpénzben kellene visszafizetni. Ilyenkor mindenféle oknélküli dolgokkal állnak elő, mert hába, sok embernek rosszul esik a kölcsön vett pénz visszafizetése.

En nem állítom, hogy a dohánykereskedők közt nincs olyan is, ki oknélkül zavart csinál; ezek ellenbe a termelőnek legyen elég erélye azt megtorolni.

Földolog az, hogy a dohánytermelő gazdaközönség minden igényeket oda irányozza, hogy a rendszeres termelési módot magáévá tegye, és ha erre fog törekedni, bizonyára eléri azt a czélt, hogy mennyiség és minőségileg ki lesz elégtve.

A kincstár a maga részéről a szükséges intézkedéseket a mag rendszeresítésére nézve már eddig is megtette, és így a czikkiró figyelemzetése feleslegessé vált.

A dohányjövédéknek nemrég kinevezett központi igazgatója, Gränzenstein Béla ur, ki éber figyelemmel, éles észsel, tapintattal és erélyes kézzel vezeti a dohány ügyét, az ügynek lelkes felkarolója, és bizonyára semmit sem fog elmulasztani, mi a dohány ügyét jobbra hozza. Kövesse a megérdemelt siker lépteit.

D. V.

A dohányféregnek elleni véde ez.

(Sz. Ö.) A midőn vallásos dohánytermelő dohányja palántáit a legjobb tapasztalatok után

Britanica szivar már nagyobb keresletnek örvend, úgy, hogy egy év alatt tizenkét—tizenhárom millió darabnak gyártása kevésnek bizonyul. A »B« havanna ez idő szerint a fogyasztók által elhanyagoltatik; évenként alig fogy el egy millió db; pedig nagyon jó szivarok, havanna és brazil bélel egészen a Britanicaéhoz hasonló gyártási eljárással. Lehet, hogy a »szivar «for mája» nem eléggé »elegáns« mint a Regalita vagy Britanicáé; sulyra nézve is azonos a Britanicával Kimegy a divatból, mint a »C« Panatela szivar; ezt kevesen keresik s ha egy év alatt kétszáz ezer eladatik, akkor elég; no ezen nem csodálkozhatni, mert vékony szivarok és hosszúak, azután fél a fogyasztó, hogy nem elég a szivar szelelni. Már az »ötös cuba (D)« jobban forog; jó illatú szivar, compact gyártású, elég anyag van benne, elég hosszú és vastag, megér őt krajczárt nagyon. A poszonyi, kassai és selmezi gyárak állítják az időszerint elő s az évi szükséglet két millió darabba rug.

A »Virginiai« Fiumében gyártatik s az általános árjegyzékben foglalt szivarok között kereslet tekintetében a negyedik helyen áll, amennyiben ezen szivarnemből évente 50—60 millió darab gyártatik s kerül forgalomba.

merített tanácsok szerint ápolta, gondozta, a dohány földet annak idején okszerűen megművelte, végre a palántákat kiültette, — egy fohászszal ég felé tekint, áldást kérve ott, hogy dohányja minden csapástól megóvassék, a honnan minden jó jön. Így jár el a vallásos dohánykertész, az, a ki amellet még szorgalmatos, buzgó is, nem csak az ég felé, de igen is a földre is tekint, mert nem csak a szárazság teheti tönkre ápoló növényeit, nemcsak a jégesó verheti össze, nemcsak korai fagyok ronthatják a késő érésnek induló leveleket, hanem ott les még egy ellenség a dohányföld göröngyei között, amely akkor teszi tönkre egész ültetvényét vagy ennek egy részét, amikor már az erre felhasznált földet mással be nem vetheti, mivel már akkor az időből kifogyott, a pusztítás tavaszszal azon időben történvén, a mikor más növénynek már a mag éjéből kibontakozva kell hogy legyen, hogy az adott időben befuthassa ama örök anyagcsere pályáját, a mely neki a természet nagy háztartása által előírva van.

Ezen a földben biztos száncban leső ellenség a dohányféreg (pajorhernyó).

A gondos kertésznek akkor eszébe jut, hogy a múlt évben káposztáját nagyon eltele a káposztás özöndér hernyója; ő ezt előbb szedgette, összegyűjtötte bűgrébe, oda hánnya a fiók kacsáknak, melyek irigylendő étvágygyal ették, szintugy pukkadt tőle begyűjt, hirtelen felhőttek, mert már vagy egy hét óta járt nekik ez új delikatesza; később azonban annyira felszaporodott az özöndér hernyó, hogy már a kertész nem győzte szedni, a káposztásba hajtatta tehát a fiókkacsákat, a kik a szedési munkát magok végezték, — a kacsák gyorsan felhőttek, a káposzta egytől egyig megmaradt!

Eszébe jut, hogy nem volna-e lehetséges az idén, amidőn dohánypalántáit kiültette, ezeket a féreg ellen azzal megmenteni, hogy kacsáit a dohányföldre hajtassa. A dohányt a kacsák nem bántják? hisz a káposzta sem kellett nekik és éppen ezen alapszik az állatok közti szaporodási kiegyenlítés törvénye, hogy egyik felfalja a másikat.

Úgy lehet, hogy ezen dohánykertésznek még arról is tudomása van, hogy azon szőlők, melyekben a filoxera már oly érzékeny pusztításokat tett, mind kötött földben voltak, a homoktalajú szőlő mentve maradt e bajtól, melynél fogva Franciaországban az új ültetéseket homokos talajon eszközölték, mert a féreg nem mászat a könnyű homokos talajban, mivel lábait ott támpont nem talál, nem keresheti fel táplálékát — elpusztul. Azt meg tudja ezen kertész, hogy homoktalajú dohányföldön pajorféreg nincs. Eszébe jut neki, hogy hát ha az által is megóvhatná a dohányt, hogy minden palánta helyére, közvetlenül a kiültetés előtt, egy-egy ásonyi futóhomokot helyezze, a melybe aztán a palántákat majd beültetné?

Megfogadja, hogy megteszi saját hasznára azon kísérleteket, hogy amint ő azt megmondta, a kacsákat is alkalmazza, a homokot is, csak hogy valahogy megmenthetné a dohányt a pajorhernyótól, és ha talán egyik vagy másik szomszédja kísérletet felett mosolyogna, azzal ő nem törődik, mert: a »nevet jól, a ki utoljára nevet!« meg aztán: „Segits magadon, Isten is megsegít!“

Hazi dohánytermelésünk érdekében.

Irta: lovag KLEEBERG OSWALD, m. kir. doh. bev. hiv. vezető Tisza-Roffon.

(Folovastatot e hó 14-én az országos gazdasági egyesület dohánytermelési szakosztályában.)

A dohánytermelés kezdetétől fogva végső befejezéséig folyton szakavatott munkáskezet igényel. A nagybirtokosok, bérlők, de nagyrésztben a kisbirtokosok sem képesek dohányföldjeiket maguk művelni s a termelést kezelni; kénytelenek feles-dohányosokat tartani s a termelést és kezelést ugyszólván ezekre bízni. Ezen feles-dohányosok saját személyökben dolgozó földműves nép rétegének a legszegényebb, legnagyobb részben végték vagyontalan, tanu-

Beültetett terület hektároknak	450	475	439
Egy termesztőre esik árá	1.384	1.289	1.452
Esedékes összeg forintokban	181.593,87	201.406,83	176.766,39
100 kilogramm zöld dohány után esedékes összeg forintokban	4.44	4.56	4.23
Hektáronkénti bevétel forintokban	403.54	424.01	402.65
Hektáronkénti eredmény kilogrammokban	9.706	9.305	9.499
Áztatási költségek frt.	35.363,19	39.168,41	43.408,42

D a l m á c z i a :

Beváltott levelek kilogrammokban	1884
A növények száma	4.771
A termesztők száma	188.150
Beültetett terület hektároknak	89
Egy termesztőre esik árá	3.30
Esedékes összeg forintokban	3.70
100 kilogramm utáni bevétel forintokban	2.849,50
Hektáronkénti bevétel forintokban	59.77
„ kilogrammokban	863,48
„	1.445

Dohányjövődékünk az országos kiállítás alkalmával nyújtott, sikerült kiállításai által a nagy közönség előtt előnyösen vált ismeretessé. Midőn ezt itt röviden regisztráljuk, megjegyezzük, hogy a szép gyűjtemény megérdemelte volna, hogy úgy a mint volt, állandóan eltételesek; az alapítandó iparmuzeumban található lett volna számára alkalmas hely.

Alig négy évi hivataloskodás után a központi igazgatóság feje elhunyt; munkálkodása különböző, jól kezdeményezett intézkedéseket mutathat fel, de a kritizáló szem az utóbbi időben nehány nem épen sikerültnek mondható operációt is fedezhetett föl. Utóda oly férfi, ki eddig ezen szaktól távol állott, de ki a pénzügyi szak más terén már kiváló dolgokat végzett és a minden oldalról elismert munkássága által érdemekben dust multa tekintet vissza. Elméleti és gyakorlati ismeretei, párosulva erélylyel és ügyességgel, mutatják, hogy a választás szerencsésen történt.

A bruttó bevétel a jövedéki dohány eladásából a múlt évben 33,343,185.92 forintra, míg az 1884-ik évben 33,351.212 forintra, tehát apadt 8026 forint; ez 0'24 százalékos tesz, s habár elenyésző kicsiny, mégis visszacseszést jelez. Ezen visszacsészé bizonyára még nagyobb lett volna az országos kiállítás nélkül, mert ennek következtében a fogyasztás fokozódott, különösen a mi a jobb fajokat illeti.

Folyt. köv.

Országos értekezlet a műtrágyák kérdésében.

Károlyi Sándor gr. az orsz. magyar gazdasági egyesület megbízásából értekezletre hívta össze a gazdákat, a kik megpróbálkoztak a műtrágyázással, vagy megpróbálkoznai akarnak. Az értekezlet tárgyszorozata szerint először Cserháti Sándor értekezett a következő kérdések fölött: Mily növényekre terjeszkedjenek a műtrágyákkal való kísérletek? Mily műtrágyák azok, amelyekre kísérleteinket kiterjesztjük, tekintettel a különféle talajmerekre? Mily módon eszközözöltséssé a műtrágyázás? Mely időben, mily gépekkel, istállótrágyával combinative, vagy a nélkül, mily adagokban az egyes növénytermények szerint és milyenek legyenek a párhuzamos kísérletek? (Műtrágya és istállótrágya, csak műtrágya.) Mikenépen állítsanak egyöntetűen össze az eredmények? Mely formula szerint mutattassanak ki a műtrágyák pénzügyi eredményei. — Az értekező e kérdéseket részletesen tárgyalva, végül a következő javaslatot teszi: Mondja ki az értekezlet, hogy a nagyméltóságú miniszterium fölkerendő, miszerint a gazdasági tanintézetekben tett műtrágyázási kísérletek eredményét időről-időre az orsz. gazdasági egyesülettel közölje. Szükségesnek tartja továbbá, hogy az ország legkülönbözőbb vidékén minél számosabb gazdaságban szintén tétessenek kísérletek a műtrágyákkal egy megállapított egyöntetű terv szerint. Ezen kísérletek vonatkozólag szükségesnek tartja, hogy minél egyszerűbbek legyenek és pedig azért, hogy minél több gazda

vegyen bennük részt. A kísérletek egyelőre a buzára, árpara és herére terjednének ki. A számos mesterséges trágyafélék közül egyelőre mézszel, gypszszel, superphosphat gypszszel, superphosphattal, gőzölt csontliszttel, Thomasalakkal és Chili salétrommal tétetnének kísérletek. A trágyaszóró gépek alkalmazásától az értekezlet eltekint, ellenben fölkerendőnek tartja a nagyméltóságú földmivelési miniszteriumot, hogy a különböző trágyaszóró gépek hasznavehetőségét a m.-óvári gépkeresleti állomáson határozassa meg. A műtrágyák alkalmazásának idejét, mennyiségét az utasítás fogja megmondani. — A kísérletek kétféle módon tétessenek, külön istálló-trágyával, az egyes conserváló anyagok hatásának kipróbálására és külön különböző műtrágyák hatásának kipróbálására istálló trágya alkalmazása nélkül. A kísérletekrefélholdas parcellák venődök, a melyeknek művelése, vetése stb. teljesen hasonló legyen a gazdaságban szokásos eljárásához. A parcellák egyike mindig trágyázatlanul hagyatik, a többi parcellák számát az határozza meg, hogy hány trágyafélével kívának az illető gazdaságban kísérletet tenni. A parcellák számának minimuma, herétől és mézstől eltekintve 3, ez esetben az egyik parcella trágyázatlan, a másik phosphorsav tartalmu trágyával, a 3-ik phosphorsav tartalommal és chilisalétrommal trágyázandó.

Az eredmények összeállítására a kísérletevőknek ívek adatnak, a melyre a kérdések tétetnek föl. A műtrágyák pénzügyi eredményeinek kimutatására, a trágyázott parcellákon elért természetből levonandó a trágyázás költsége és a fönnmaradó összeg a műtrágyázás után előállított tiszta jövedelemnek vétetik. — Végezetül javaslatba hozatik, hogy a kísérlet tételre ajánlkozók egy rövid utasítással láttassanak el, hogy miként járjanak el a műtrágya alkalmazásánál. Az előadó által fejtegetett kérdésekhez hozzászóltak: Pujanovics Sándor, Tanárky Gyula, Dörner Ede, Wodiáner Béla, Wagner László, Harkányi Károly, Kodolányi Antal stb. — s az előterjesztett javaslat elfogadtatott, azon hozzáadással, hogy a 3-ik pontban általa javasolt gabonamékenek kivül, más növényekkel s kivált káposztaültvényekkel is tétessenek műtrágyázási kísérletek; továbbá hogy a Magyarországon most még nem kapható műtrágyafélék beszerzési forrásait illetőleg kéressék ki a magyar földtani társulat utasítása és tanácsa. Ezután Reusz Henrik értekezett a következő kérdések fölött: Melyek a műtrágya beszerzési forrásai hazánkban? Mily mennyiségek állanak máris rendelkezésre? Mik a teendőink a hazai trágyaelállítás fokozását illetőleg? A műtrágyák jutányos beszerzése érdekében alakittassanak-e trágyabeszerzési szövetkezetek? A szállítási tarifák kedvezők-e? Mily intézkedéseket kíván a kereskedelmi műtrágyák értékének ellenőrzése? — Az előadó a spódium, párolt csontlisztt, enyv és csontlisztt zsirra nézve, megnevezi a budapesti spódium és csontlisztt részvénytársaságot, a Rieger-féle budapesti gyárat, a Zsolnai-féle pécsi gyárat, a Steiner-féle szegedi gyárat, ugyszintén a pozsonyi és temesvári gyárakat. E gyárakban évenként 60—80 ezer mnyi csontot dolgoznak fel, a melyek értéke mmázánként 3—4 frt közt váltakozik. A spódium évenként 6—10 mm., a párolt csontlisztt 15—20 ezer mm. s az enyvtelenített csontlisztt 12—15 ezer mma ruhgat. Csontlisztt superphosphatot Magyarországon eddigéleg nem gyártnak. Sokkal kevésbé kedvezők a viszonyok az egyéb villasav tartalmu műtrágyák tekintetében. A patitot vagy phosphoritot illetve ismételten és több helyen történtek kutatások, a nélkül, hogy kedvező eredményt sikerült volna elérni. A gyors hatása által kiváló légenysavas natron, a chilisalétrom teljesen hiányzik Magyarországon, míg a kén-savas ammoniak a hazai légszuszoggyárakban kapható. Denevér guano helyek sem ritkák Magyarországon, de már kálistartalmu anyagokkal nem birunk. Van azonban gypsz nagyobb mennyiségben s ezt az iglói gypsz gyárban nagyban állítják elő. Fölemlítve még egyes fon-

tosabb műtrágya nemeket, indítványozza, hogy a kísérletek tételére alakittassék szövetkezet. A vasuti tarifák leszállítására pedig különösen a déli vaspályá társaság és az osztr. gőzhajózási társaság hivandó föl. Az értekezlet ez elveket magáévá tévén, a folytatolag délután tartott ülésen határozatba ment, hogy az országos magyar gazdasági egyesület fölshivandó, miként a gazdaközönség érdekeit oly közelről érintő ez ügyet tegye magáévá, s intézkedjék az iránt, hogy a kérdés gyakorlati uton megoldásra jusson. Az elnök az orsz. gazdasági egyesület nevében köszönetet mondva a szép állomány megjelenteknek a részvétért s ügybuzgalom-azért, ülést bezárta.

V e g y e s .

Hogy áll a dohány? Fel-Debről írják nekünk május 12-iki kelettel: Tekintetes szerkesztő ur! Azon reményben, hogy soraimnak lapjában helyt ad, vagyok bátor következő tudósítást beküldeni: A dohánypalánta egynémely helyeket kivéve sikerültnek mondható. Hallatszott ugyan sok helyen, hogy dohányrészák vesznének indultak, de aki igyekezett a bajt még csirájában elfojtani, most már örömmel várja az alkalmat azok elültetésére. Különösen sikerültnek mondhatók ott a dohánypalánták, ahol a »Magyar Dohányújság« hasábjain közöltek szerint igyekeztek sorba vetni. Az ily palánták erősebb alkatuknál fogva, az utóbbi hideg időket is jobban kiállottak, mint azok a sűrűen betvetettek; emezek teljesen megsárgultak, a sorba vetettek pedig mindvégig megtartották egészséges zöld színüket. E körülmény arra a gondolatra vitt, hogy nagy részben a rászaveszések a mag túlsűrű vetése az oka, azért nem lehet eléggé ajánlani a dohány-magnak sorbani vetését, már csak azért is, hogy ezek erősebb gyökerüknél fogva, jobban kiállják elültetésük után is az idő viszontagságait. Ma már mindenfél szorgalommal szántják a földeket ültetés alá és bátran elmondhatjuk, hogy az idén kivétel nélkül jól művelt földebe ültetjük dohányunkat, különösen az, aki őszszel felhasználta a kínálkozó jó időt és minden dohányföldjét megszántatta. Vannak ugyan helyek, ahol már megkezdették az ültetést, de a bekövetkezett hideg idő következtében kénytelenek voltak vele felhagyni és jobb időre várakozni. Reménylem, hogy jövőre már az ültetés mikénti előre haladottságáról irhatok.

Grossz Jenő.

Az országos gazdasági egyesület e hó 2-án tartotta rendes évi közgyűlést gr. Szapáry Gyula elnöklete alatt. Az elnök megnyitó beszéd után felolvastott az egyesület múltévi működéséről szóló jelentés, mely tudomást vevvétvén, előterjesztetett az 1885. évi zárszámadás. E szerint volt a rendes és rendkívüli bevétel 45.627.22 frt, a rendes és rendkívüli kiadás 43.045.43 frt és így a pénztári maradvány 2581.78 frt. A közgyűlés a zárszámadást helybenhagyta és a számadással megbízott egyesületi tisztviselőknak a felmentvényt megadta. Előterjesztetett az 1886-iki költségvetés, melynek bevétel és kiadási rovata egyformán 18.396.78 frttal van felvéve. A közgyűlés a költségvetést elfogadta. Gr. Dessewffy Aurél tét azután indítványt arra nézve, hogy a közgyűlés a szövetésébe lépett gazdasági-egyletek május 17-én tartandó nagygyűlésére 12 tagot küldjön ki, mely indítvány helyesléséssel fogadtatván, szavazókkal kiküldetnek: gróf Dessewffy Aurél, gtóf Andrassy Aladár, gróf Apponyi Albert, Dörner Ede, id. Hadás József, Harkányi Károly, Kodolányi Antal, Ordódy Lajos, Somssich Pál, Tormay Béla és dr. Csillag Gyula.

Végül az igazgató választmányba bevásztattak Dány József 38, Weisz Bernát Ferencz 38, és Leidenfrost László 24 szavazattal.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Daróczi Vilmos.

A „Magyar-Francozia Biztosító-Részvény-Társaság” folyó évi ápril hó 17-én Bittó István ő Excellentiája elnökele alatt 1886. évi rendes közgyűlést tartotta meg.

Az igazgatósági jelentés kiemeli, hogy a folytartott gazdasági vevés és az általa minden tőren előidézett forgalmi pangás a biztosítási üzlet menetére is — ez a termelői és kereskedelmi tevékenység legfontosabb ágazataival minden más üzletnél szorosabban lévén összenöve — bénító és sok tekintetben hátrányos hatást gyakorolt. Eme sajnálatos tény többé-kevésbé a leg-több biztosító-társaságnak mult évi zárszámadásaiban meggyőző kifejezésre talál és ugyanazért megelégedése szolgál az igazgatóságoknak, hogy oly eredményre léphet a közgyűlés célja, mely a lefolyt és általánosságban kevésbé kedvező biztosítási üzletre és különösen a jégárazat passiv eredményére tekintettel kielégítőnek mondható, s hogy azon kellemes helyzetben van — a tartalékok több, mint elégségesen történt javadalmazás mellett a mult évihez hasonló magasságra oszlatékok fizetését javaslata hozhatni. Az igazgatóság újabb bizonyítékát véli ebben látni az üzlet szilárd alakulásának, a mely kevésbé kedvező viszonyok között is megfelelő jövedelmézést helyez kilátásba.

Atűzbiztosításoknál a nyersdij bevétel 4,462,375 frt 52 krt (az előző év 4,304,151 frt 55 krja ellenében) tehát 158,223 frt 97 krral többet eredményezett; folyó kockázatokra teljesen tehermentesen 934,766 frt díjtarték (a tiszta díjak 38¹/₂-ja 2¹/₂-kal több, mint az előző évben és 115,000 frttal több a tapasztalatszerűleg szükségesnél) függő károkok pedig 264,605 frt tarték lett visszahelyezve; az üzletág maradványa 111,783 frt 3 krt.

A szállítványbiztosítás 1,647,558 frt 35 kr. nyersdijbevétele (a mult évi 1,829,317 frt 51 kr. ellenében) tehát 182,759 frt 16 krral kevesebbet tüntet ki; folyó kockázatokra tartalékul 174,111 frt 12 kr. és függő károkok 203,940 frt helyzetet kiadása, az üzletág tehát 51,310 frt 10 kr. nyereséget eredményez.

A kimutatott díjbevétele-csökkenés az indirektüzlet lassanként való feladásának és a már majdnem teljesen szervezett direkt üzlet csaknem kizárólagos művelésének következménye.

A jégbiztosításnál nyersdijokban 795,663 frt 36 kr. (a mult évi 958,357 frt 98 kr. ellenében) 162,694 frt 62 krral kevesebb bevételeztetett. Ez üzletág 29,719 frt 71 kr. veszteséggel járt, mely kedvezőtlen eredmény a mult év, számos és érzékeny károkok okozott, rendkívüli időjárásának tulajdonítható. A földtermékek árának alacsonyága természetszerűleg a biztosítási érték csökke-

nését és ezzel kapcsolatos: a díjbevétele megfelelő kevesebbet vonta maga után.

Az életbiztosítás 1885. végével 9985 kötvénnyel 19,106,493 frt tőke és járadékra szóló biztosítási állagot tüntet ki. Az 1885. évben 97,000 frt őszleg felmerült káresket 36,221 frt 88 krral maradtak a várható halandóságon alul, díjtartalékul 1,428,781 frt 80 kr. (343,761 frt 56 krral több, mint az előző évben). Ezen ágazat nyeresége 45,014 frt 62 krt tesz.

A társaság 1885. december 31-én az elemi biztosítási ágakban 1,208,167 frt 42 krral, az életbiztosítási ágban pedig 1,428,781 frt 80 krral, összesen 2,636,948 frt 22 krt díjtartalékul, az önkívül 1,434,314 frt 35 krral, árforrások különbözeti és nyeresémi s költségek tartalékai fölött rendelkezik, ami 506,314 frt 89 krral emelkedést jelent. Valamennyi ágak kártartalékai összesen 439,501 frt 15 krra rugnak.

A társaság által folytatott valamennyi biztosítási üzletág díjbevétele a lefolyt évben tett 7,574,439 frt 01 kr.

A mérleg 357,692 frt 06 krral tisztanyereséget tüntet ki, melyből az alapszámból előirt tartalékok és díjazások levonása után oszlatékul részvényenkint 30 frank = 6¹/₂ aranyban fizetetik.

Az igazgatósági jelentéshez fűzött üzleti jelentésből kitűnőleg, a társaság fenállása óta díjakkal 33,811,321 frt 86 krt bevételeztetett és károkokért 23,374,422 frt 77 krt fizetett ki; díj és egyéb tartalékokra pedig — a függő károkokban tartalékul 493,501 frt 15 krt nem is számítva, 4,071,162 frt 57 krt győitott. — A teljes befizetett részvénytőke 1 millió frt aranyban.

EHRlich GUSZTÁV

Budapest,

V., Arany János-utc. a 16. szám.

Vászon- és juta-árak
nagybani kereskedése

Mindenemű

vászon, vitorlavászon, csinvat, négynyüstös,
csomagoló és zsákszövetek,

ugy szinte minden nagyság és minőségben
vászon- és jutazsákok.

A szegedi első magyar kender-
fonó-gyár részvény-társaságnak
FŐ-RAKTÁRA.

Mindenféle

zsinegek (spárák), zsinórok, dohányzsinór,

bájkötelek, hajókötelek,

géphajtó-kötelek, drót-kötelek,

géphevederek, tömlők,

gazdasági cikkek, szövőfonál,

zsákmadzag,

borszűrőzsák, tisztító kőc és kender.

Mezőgazdasági gépek.

Müller Emil

Budapest,

V. kerület, váci-körút 76. szám.

Mc. Cormick Harvesting Machine Co. Chicago

vezérigynöke Magyarhon és mellékartományai részére.

Fűkaszáló- és aratógépek a világ legjobbjai, cséplőgépek gőz. járgány és kézi erőre. Ujjonnan javított szabadalm. „Hungaria” sorvetőgépek, malmok, szecskavágók, repavágók, ekék, szab. vajakpülők, szab. aprófahasítók, Pyrostat tüzeléses rostélyok.

Pénzszekrények

ujjonnan feltalált szabadalmozt zárral, melyet csak a bezárási móddal beavatott egyén nyithatja fel, továbbá mindenféle gazdasági gépek és eszközök.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

4517. sz.

I.

HIRDETMEY.

Pénzügyminister ur Ó Excellentiája által 1882. évi szeptember hó 18-ikára összehívott dohányügyi Enquete a minőségre fektetett dohánytermelésnek előmozdítása céljából a többi között azt hozta javaslata, hogy a dohánytermelésre nem alkalmas földterületek bizottságilag kipuhatótassanak, és a nem alkalmasoknak ismert földrészeket a dohányültetéstől kizárassanak.

Ennek folytán a nagyméltóságú m. k. pénzügyminiszteriumnak 1884. évi június hó 26-án 37297 sz. a kelt magas felhatalmazásával 117 szabolemegei községbe dohányjövédéki tisztviselők, megyei szakértők és községi bizalmi férfiakból összeállított négy talajvizsgáló bizottság küldetett ki. És ezek a mondott vizsgálatot 1885-ik évben teljesen befejezték.

Mínthogy több termelő a talajvizsgálat alkalmával nem alkalmasnak talált földterületek szándékolt kizárása ellen szót emelt, és az első felvételek megbízhatósága több oldalról kétségbe vonatot. pénzügyminister ur Ó Excellentiája megengedni méltóztatott, hogy a talajvizsgálat eredménye az engedélyezésnél irányadó ne legyen mindaddig, míg a panaszok megvizsgálva, és az első felvételekbe netán becsusztott hibák helyesbítve nem lesznek.

Ennek folytán, és hogy a termelőknek, kiknek földjeik kifogásoltattak, alkalom nyujtassék a talajvizsgálat eredménye ellen jogorvoslast keresni, folyó évi ápril hó 1-én 1716. sz. a kelt rendelettel megengedte pénzügyminister ur Ó Excellentiája, hogy 1886. évi július hóban Szabolemegeibe felszólamlási bizottság kirendeltessék.

Ezen felszólamlási bizottság a talajvizsgálatnál nem működött két dohányjövédéki tisztviselőből, kiknek egyike a bizottság vezetője, nemkülömben a talajvizsgálatnál szintén nem működött, a főispán ur által kijelölendő megyei szakértőből és a községek által kijelölendő bizalmi férfiakból lesz összeállítva.

Mínthogy a nem alkalmas területekről szóló jegyzéket a debreczeni m. kir. dohánybeváltó felügyelőség az érdeklött községek előljárásgaiknak rendelkezésre bocsátotta, felszólíttatnak az összes termelők, hogy ezen jegyzékben foglalt adatokról mielőbb szerezenek maguknak tudomást, és ha annak egyes adatai ellen, alapos kifogásaik lennének, a kifogás tárgyát megismertető írásbeli, indokolt felszólamlásaikat, — melyek bélyegmentesek, —

1886. évi május hó végéig terjedő záros határidőben

a debreczeni m. kir. dohánybeváltó felügyelőséghez, annál bizonyosabban nyujtsák be, mivel később beérkező felszólamlások figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen felszólamlásokban határozottan köteleznők kell magukat a termelőknek, hogy a felszólamlási bizottság határozatának magukat, minden további jogorvoslastól lemondva, alávetik, és hogy felszólamlásaik alaptalansága esetében, a felszólamlási bizottság költségeinek aránylagos részét megtérítik.

A fentebbi adatokkal fel nem szerelt felszólamlások a debreczeni m. kir. dohánybeváltó felügyelőség beérkezésétük után azonnal visszautasítani köteles.

Budapestben, 1886. évi április hó 10-én.

M. kir. dohányjövédéki központi igazgatóság.